

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2010
VI. volební období

107

Vládní návrh

na vydání

zákona,

**kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o
státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů**

ZÁKON

ze dne..... 2010,

kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 542/1991 Sb., zákona č. 169/1993 Sb., zákona č. 128/1999 Sb., zákona č. 71/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., zákona č. 315/2001 Sb., zákona č. 206/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 226/2003 Sb., zákona č. 227/2003 Sb., zákona č. 3/2005 Sb., zákona č. 386/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 313/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 376/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., a zákona č. 155/2010 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 2 se slova „ozbrojených sil České republiky^{1b)}, ozbrojených bezpečnostních sborů^{1c)}“, nahrazují slovy „ozbrojených sil, bezpečnostních sborů“.

Poznámky pod čarou č. 1b a 1c se zrušují.

2. Za § 5a se vkládá nový § 5b, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 21 zní:

„§ 5b

Báňský projektant

(1) Díla v podzemí vzniklá při činnostech podle § 3 písm. c), d), h) nebo i), důlní díla a důlní stavby pod povrchem²¹⁾ může projektovat pouze osoba s osvědčením odborné způsobilosti báňského projektanta (dále jen „báňský projektant“).

(2) Báňský projektant odpovídá za správnost, celistvost a úplnost jím zpracované projektové dokumentace (dále jen „projekt“) a za proveditelnost, technickou úroveň a bezpečnost děl a staveb uvedených v odstavci 1, pokud byly provedeny podle jím zpracovaného projektu. Báňský projektant je povinen zpracovat projekt v závislosti na báňsko-technických a geologických podmínkách vyplývajících z podkladů předložených zadavatelem tak, aby projekt umožnil bezpečné provedení a užívání uvedených děl a staveb v souladu s jejich účelem. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné. Není-li báňský projektant způsobilý některou část projektu zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním, popřípadě osvědčením pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovanou část projektu; odpovědnost báňského projektanta za jím zpracovaný projekt jako celek tím není dotčena.

21) § 23 odst. 3 zákona č. 44/1988 Sb.“.

3. V § 6 odst. 1 větě druhé se slova „uvedené v § 5 odst. 3“ nahrazují slovy „odborné způsobilosti stanovené na základě § 5 odst. 3“, slova „a pro každý lom závodního lomu“ se nahrazují slovy „ , pro každý lom závodního lomu a závodního pro ostatní činnosti uvedené v § 2 a 3“ a věta třetí se nahrazuje větou „Organizace nesmí ve věcech odborného řízení a řízení bezpečného provádění hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem ustanovit závodnímu dolu, závodnímu lomu ani závodnímu pro ostatní činnosti uvedené v § 2 a 3 nadřízeného zaměstnance nebo jim udílet pokyny.“.

4. V § 6 odstavec 5 zní:

„(5) Je-li organizace povinna zajistit báňskou záchrannou službu podle § 7 odst. 4, je povinna ustanovit pracovníka pro řízení likvidace závažných provozních nehod (havárií) a vypracovat plán jejich zdolávání.“.

5. V § 7 odstavec 4 zní:

„(4) Organizace vykonávající činnost prováděnou hornickým způsobem je povinna zajistit báňskou záchrannou službu, razí-li díla v podzemí nebo dobývá-li ložisko nevyhrazeného nerostu v podzemí. Lze-li při ostatních činnostech prováděných hornickým způsobem předpokládat vznik mimořádných podmínek, zejména riziko vzniku nedýchatelného ovzduší, požáru nebo závalu, může obvodní báňský úřad s ohledem na povahu prací, jejich rizikovitost a s přihlédnutím k místním podmínkám nařídit, aby organizace zajistila báňskou záchrannou službu.“.

6. V § 21 odst.1 písmena f) a g) znějí:

„f) nabýváním výbušnin každé jejich získání nebo přemístění mezi organizacemi na území České republiky,

g) předáváním výbušnin každé jejich přemístění z území členského státu Evropské unie na území České republiky,“.

7. V § 22 se na konci odstavce 8 doplňuje věta „Na vyhrazená technická zařízení a jejich používání se při nakládání s výbušninami vztahuje též § 8a a předpisy vydané na jeho základě.“.

8. V § 25 odst. 2 se věta poslední nahrazuje větou „Opakované nabývání výbušnin lze současně povolit pouze mezi jedním žadatelem a jedním dodavatelem.“.

9. V § 25b písmena a) a b) znějí:

„a) identifikační údaje žadatele uvedené v § 25a odst. 1 písm. a),

b) identifikační údaje organizace uvedené v § 25a odst. 1 písm. b),“.

10. § 25f včetně nadpisu zní:

Informační a oznamovací povinnost

(1) Organizace, které bylo vydáno povolení k předávání, nabývání, vývozu, dovozu nebo tranzitu výbušnin, a organizace, která zajišťuje přepravu výbušnin nevyžadující povolení vydané orgánem státní báňské správy, je povinna oznamovat Policejnímu prezidiu České republiky přepravu výbušnin alespoň 24 hodin před jejím zahájením, nejpozději však do 12. hodiny posledního pracovního dne před plánovanou přepravou. Má-li být přeprava výbušnin provedena dopravním prostředkem, který není vybaven zařízením podle odstavce 2, je organizace povinna oznámit přepravu výbušnin alespoň 5 dní předem. Přeprava výbušnin nespotřebovaných při trhacích pracích se oznamuje telefonicky podle písmene g) nejpozději 2 hodiny před jejím zahájením. Oznámení se podává na formuláři vydaném Českým báňským úřadem. Formulář obsahuje

- a) číslo povolení, datum jeho vydání a označení orgánu státní báňské správy, který povolení vydal,
- b) identifikační údaje organizací, mezi kterými nebo v rámci kterých se uskutečňuje předávání, nabývání, vývoz, dovoz, tranzit nebo přeprava výbušnin,
- c) předpokládanou trasu přepravy a adresu míst, odkud a kam mají být výbušniny dopraveny,
- d) množství a popis výbušnin, které budou přepravovány,
- e) způsob dopravy, dopravní prostředek, údaje o dopravci, spojení na obsluhu dopravního prostředku nebo na osobu odpovědnou za přepravu výbušnin na území České republiky a identifikační údaj dopravního prostředku, zejména lokalizační údaje a registrační značky, které umožní Policii České republiky nepřetržité sledování jeho aktuální polohy,
- f) datum, místo a čas zahájení přepravy nebo předpokládaný datum, místo a čas vstupu na území České republiky,
- g) kontaktní telefon na Policejní prezidium České republiky.

(2) Dopravní prostředek určený k přepravě výbušniny po pozemních komunikacích musí být vybaven zařízením, které umožňuje nepřetržité sledování jeho pohybu v případě, že je tímto dopravním prostředkem přepravováno více než 20 kg čisté hmotnosti výbušniny nebo více než 50 ks rozbusek. Po celou dobu přepravy musí být zařízení přihláшено do systému sledování pohybu a jím zaregistrováno.

(3) Policejní prezidium České republiky na základě údajů podle odstavce 2 nebo jiných zjištěných informací

- a) zajišťuje sledování přepravy; § 25h odst. 4 platí obdobně pro všechny způsoby přepravy,
- b) poskytuje aktuální informace o mimořádných situacích obsluhy dopravního prostředku nebo osobě zodpovědné za přepravu výbušnin na území České republiky.

(4) Organizace provozující dopravní prostředek uvedený v odstavci 2 je povinna bez zbytečného odkladu oznámit Policejnímu prezidiu České republiky každou mimořádnou událost, zejména neplánovanou změnu trasy, poruchu dopravního prostředku, havárii nebo překážku na trase vzniklou v průběhu přepravy výbušnin.

(5) Policejní prezidium České republiky informuje bez zbytečného odkladu Český báňský úřad o zjištěných porušeníh stanovených podmínek přepravy.

(6) Organizace, které bylo uděleno povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu, nebo tranzitu výbušnin, je povinna po skončení každého kalendářního pololetí běžného roku

do 15 dnů písemně oznámit orgánu státní báňské správy, který povolení vydal, množství a druhy výbušnin, které byly na toto povolení v průběhu kalendářního pololetí nabyty, předány, převzaty, dovezeny, vyvezeny nebo které byly předmětem tranzitu přes území České republiky, včetně data uskutečnění příslušných činností.

(7) Český báňský úřad informuje Komisi Evropských společenství o zamítnutí žádosti o vydání povolení k předávání výbušnin ze států, které jsou členskými státy Evropské unie, o zamítnutí žádosti o povolení tranzitu výbušnin z členských států Evropské unie přes území České republiky, o pozastavení platnosti již vydaného povolení k předávání výbušnin a o odejmutí vydaného povolení k předávání výbušnin.“.

11. V § 25h odstavec 3 zní:

„(3) Povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu nebo tranzitu výbušnin zašle Český báňský úřad bez zbytečného odkladu Generálnímu ředitelství cel, v případě povolení vývozu pak rovněž Ministerstvu zahraničních věcí. Obdobně Český báňský úřad postupuje při pozastavení platnosti povolení a při odejmutí povolení.“.

12. V § 36b odst. 1 se věta první nahrazuje větou „Obvodní báňské úřady vedou evidenci vydaných povolení k nabývání výbušnin, evidenci odejmutých povolení, evidenci povolení s pozastavenou platností a evidenci organizací, které na území České republiky nakládají s výbušninami.“.

13. Za § 36c se vkládá nový § 36d, který včetně nadpisu zní:

„Zacházení s pyrotechnickými výrobky

§ 36d

(1) Organizace je povinna dodržovat bezpečnostní a technické požadavky na skladování, prodej a používání pyrotechnických výrobků. Na výrobu pyrotechnických výrobků se vztahují též právní předpisy upravující oblast výbušnin.

(2) Provedení ohňostroje podléhá ohlášení místně příslušnému obecnímu úřadu a hasičskému záchrannému sboru kraje, a to nejpozději v předposlední pracovní den před jeho provedením.

(3) Český báňský úřad stanoví vyhláškou bezpečnostní a technické požadavky na zacházení s pyrotechnickými výrobky, pokud jde o jejich bezpečné skladování, prodej a používání, a to ve vazbě na jejich rozdělení do tříd a kategorií, a dále vymezení ohňostroje, jakož i informace, které se uvádějí v ohlášení o provádění ohňostroje.“.

14. § 37 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 22 zní:

**„§ 37
Podzemní objekty**

(1) Za podzemní objekty se pro účely tohoto zákona považují podzemní prostory vytvořené ražením včetně jejich přístupových částí, jedná –li se o

- a) tunely a štoly metra,
- b) ostatní tunely a štoly, pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- c) kolektory včetně jejich hloubených částí a spojovacích šachet,
- d) jiné prostory o objemu větším než 1000 m³ zpřístupněné veřejnosti nebo využívané k podnikatelské činnosti,
- e) stavby pro účely ochrany obyvatelstva,
- f) kanalizační stoky o světlém průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- g) odvodňovací a vodovodní štoly o světlém průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- h) bývalá stará nebo opuštěná důlní díla následně zpřístupněná veřejnosti nebo využívaná k podnikatelské činnosti.

(2) Za podzemní objekty podle tohoto zákona se nepovažují podzemní objekty, které podléhají technickobezpečnostnímu dohledu podle zvláštního právního předpisu²²⁾, a dálniční, silniční a železniční tunely, s výjimkou tunelů a štol metra.

(3) Bezpečným stavem podzemního objektu se pro účely tohoto zákona rozumí stav, který neohrožuje bezpečnost pádem nebo tlakem hornin, popřípadě obdobnými vlivy, které mohou narušit statiku podzemních prostor. Nelze-li ohrožení uvedené ve větě předchozí vyloučit, zajišťuje se bezpečnost vyraženého podzemního prostoru technologickými prvky proti tlaku, popřípadě proti uvolňování horniny nebo proti obdobným vlivům, které mohou narušit statiku podzemních prostor. K udržování bezpečného stavu podzemního objektu patří i zajištění podzemního objektu proti nahromadění výbušných nebo jinak nebezpečných nebo zdraví škodlivých látek a plynů v něm a zajištění bezpečného stavu přístupových cest v podzemí.

(4) Vlastník podzemního objektu nebo jím písemně pověřený provozovatel je povinen udržovat podzemní objekty v bezpečném stavu a provádět ve stanovených lhůtách prohlídky k ověřování bezpečného stavu podzemních objektů prostřednictvím organizace, která má zřízení báňskou záchrannou stanicí.

(5) Obvodní báňský úřad může nařídit vlastníku podzemního objektu nebo jím písemně pověřenému provozovateli, aby s ohledem na povahu podzemního objektu nebo na místní podmínky, zejména hrozí-li riziko vzniku nedýchatelného ovzduší, požáru nebo závalu, zajistil báňskou záchrannou službu. Má-li vlastník podzemního objektu nebo jím písemně pověřený provozovatel nařízenou povinnost zajistit báňskou záchrannou službu, je rovněž

povinen zajistit vypracování plánu zdolávání závažných provozních nehod (havárií) a jeho aktualizaci.

(6) Vlastník podzemního objektu nebo jím písemně pověřený provozovatel je povinen ohlásit obvodnímu báňskému úřadu existenci, zřízení, nabytí a likvidaci podzemního objektu, změny v jeho rozsahu nebo využití, identifikační údaje podzemního objektu a změny těchto údajů.

(7) Český báňský úřad stanoví vyhláškou

- a) lhůty pravidelných prohlídek podzemních objektů a způsob ověřování jejich bezpečného stavu,
- b) rozsah identifikačních údajů pro vedení evidence podzemních objektů,
- c) podmínky k zajištění bezpečnosti provozu podzemních objektů především z hlediska jejich větrání, včetně větrání za provozu nepřístupných objektů, a požadavků na cesty pro chůzi,
- d) náležitosti plánu zdolávání závažných provozních nehod (havárií), zejména požadavky na havarijní prevenci a na zdolávání předpokládaných havárií.

22) Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly.“.

15. V § 38 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) obvodní báňské úřady s působností

1. Obvodní báňský úřad pro území Hlavního města Prahy a kraje Středočeského,
2. Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského,
3. Obvodní báňský úřad pro území kraje Karlovarského,
4. Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého,
5. Obvodní báňský úřad pro území krajů Královéhradeckého a Pardubického,
6. Obvodní báňský úřad pro území krajů Jihomoravského a Zlínského,
7. Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého,
8. Obvodní báňský úřad pro území krajů Libereckého a Vysočina.“.

16. V § 38 odstavec 2 zní:

„(2) Sídla obvodních báňských úřadů stanoví Český báňský úřad vyhláškou.“.

17. V § 39 odstavec 4 zní:

„(4) Organizace, u podzemních objektů vlastník podzemního objektu nebo jím písemně pověřený provozovatel, jsou povinni orgánům státní báňské správy kdykoliv umožnit vstup do objektů, zařízení a na pracoviště, předložit potřebné materiály, dokumentaci, odborné posudky a podat požadované informace a vysvětlení. Organizace, u podzemních objektů vlastník podzemního objektu nebo jím písemně pověřený provozovatel, jsou dále povinni poskytovat potřebnou součinnost orgánům státní báňské správy a vytvářet jim podmínky k nerušenému a rychlému výkonu vrchního dozoru.“.

18. V § 40 odst. 2 se slova „a povoluje předávání a nabývání výbušnin, vývoz nebo dovoz výbušnin a tranzit výbušnin přes území České republiky“ nahrazují slovy „a povoluje předávání, vývoz, dovoz a tranzit výbušnin“.

19. V § 40 odst. 5 písmeno a) zní:

„a) vede souhrnnou evidenci dobývacích prostorů a jejich změn, podzemních objektů a jejich změn, provozovaných hlavních důlních děl a souhrnnou evidenci oprávnění pro hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem (§ 5 odst. 2); tyto evidence vede pouze pro účely vrchního dozoru a údaje z nich poskytuje na požádání pouze ostatním orgánům státní správy, územně samosprávným celkům a organizačním složkám státu k výkonu jejich působnosti; údaje v evidencích se uchovávají trvale;“.

20. V § 44 odst. 1 písmeno f) zní:

„f) poruší požadavek k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo bezpečnosti provozu při nakládání s výbušninami stanovený prováděcím právním předpisem vydaným na základě § 23 odst. 6, anebo uvede výbušninu na trh v rozporu s § 24.“.

21. V § 44 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „ , anebo jako báňský projektant poruší některou z povinností podle § 5b odst. 2“.

22. V § 44 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) V blokovém řízení lze za přestupek uložit pokutu až do výše 3 000 Kč.“.

23. V § 44a odst. 1 se na konci textu písmene a) doplňují slova „ , anebo jako báňský projektant poruší některou z povinností podle § 5b odst. 2“.

24. V § 44a odst. 1 písmeno f) zní:

„f) jako vlastník nebo jím písemně pověřený provozovatel podzemního objektu nesplní některou z povinností podle § 37 odst. 4, 5 nebo 6 nebo podle § 39 odst. 4.“.

25. V § 44a odst. 2 písmeno b) zní:

„b) provádí hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem v rozporu s podmínkami stanovenými v povolení vydaném podle § 9, 10, 11, 13 nebo 19,“

26. V § 44a odst. 2 písm. c) se slova „závodního dolu nebo závodního lomu“ nahrazují slovy „závodního dolu, závodního lomu nebo závodního,“.

27. V § 44a odst. 2 písmeno l) zní:

„l) nesplní závazný příkaz báňského inspektora vydaný podle § 42 odst. 2 písm. b) nebo c), nesplní opatření uložené rozhodnutím báňského úřadu, nesplní požadavky stanovené prováděcím právním předpisem vydaným na základě § 6 odst. 6 nebo § 8a odst. 8 nebo požadavky pro nakládání s výbušninami podle § 22, nesplní požadavky na výrobu, skladování, prodej nebo používání pyrotechnických výrobků nebo poruší některou z povinností podle § 39 odst. 4, nebo nedodržuje zákaz práce přesčas, práce v noci nebo práce žen a mladistvých, nebo nezajistí, aby pracovní podmínky odpovídaly požadavkům na bezpečnost a ochranu zdraví při práci stanoveným pracovními předpisy.“.

28. V § 44a odst. 3 písmeno k) zní:

„k) jako organizace, které bylo uděleno povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu nebo tranzitu výbušnin, nesplní povinnost podle § 25f odst. 1, 2, 4 nebo 6,“.

29. Příloha k zákonu č. 61/1988 Sb. se zrušuje.

Čl. II

ÚČINNOST

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2012, s výjimkou čl. I bodu 10, pokud jde o § 25f odst. 2, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.

D ů v o d o v á z p r á v a

I. Obecná část

A/ Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

1. Důvod předložení: Usnesení vlády č. 881 z 13. července 2009

- **Název:** Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů

- **Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností:**

Návrh má napomoci kvalitnějšímu výkonu vrchního dozoru v oblasti bezpečnosti podzemních objektů. Bezpečnostní rada státu svým usnesením č. 69 ze dne 19. července 2005 uložila v bodě 1. části II ministru průmyslu a obchodu a předsedovi Českého báňského úřadu vypracovat návrh novely zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a zajistit výkon vrchního dozoru při provozu podzemních staveb a objektů. Zmíněná novela byla provedena zákonem č. 376/2007 Sb., který byl dne 31. 12. 2007 uveřejněn ve Sbírce zákonů s nabytím účinnosti ode dne 30. ledna 2008.

Rovněž bylo předsedovi Českého báňského úřadu uloženo předložit zprávu o stavu podzemních staveb a objektů na území České republiky na schůzi Bezpečnostní rady státu v termínu do jednoho roku po nabytí účinnosti novely zákona č. 61/1988 Sb.

Zkušenosti, které byly získány v průběhu od doby účinnosti zákona č. 376/2007 Sb., byly zapracovány do Zprávy o stavu podzemních objektů na území České republiky, která byla projednána na jednání vlády dne 13. července 2009. Jedním ze získaných poznatků je skutečnost, že některé podzemní objekty jsou současně i vodními díly ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Je zřejmé, že s ohledem na charakter stavby, kterou je vodní dílo, se na tyto objekty vztahuje vyhláška č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly, a prohlídky podle § 37 zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 376/2007 Sb., jsou prohlídkami duplicitními. Novela s ohledem na tuto skutečnost tyto objekty vylučuje z působnosti zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 376/2007 Sb., a ponechává je v režimu vodního zákona.

Usnesením vlády č. 881 z 13. července 2009 bylo uloženo ministru průmyslu a obchodu ve spolupráci s předsedou Českého báňského úřadu připravit návrh změny zákona č. 61/1988 Sb. a napravit tak nedostatky stávající právní úpravy, které odhalila teprve praxe. Zejména se jedná o zakotvení tzv. ohlašovací povinnosti, zakotvení práva vstupu báňských inspektorů do podzemních objektů, zajištění báňské záchranné služby v některých případech, ale i vedení souhrnné evidence těchto objektů orgány státní báňské správy apod. Novela by pak rovněž měla přispět k možnosti objektivně vyhodnotit bezpečnost dosud evidovaných podzemních objektů i nastavit potřebné parametry pro budování nových podzemních objektů. Zpřesnění si vyžádala také sankční ustanovení.

V rámci racionalizace činností státní báňské správy návrh rovněž předpokládá zrušení Obvodního báňského úřadu v Příbrami a převedení jím vykonávaných agend nad územím

kraje Jihočeského pod jiný obvodní báňský úřad (pod dnešní Obvodní báňský úřad v Plzni). Toto opatření reflektuje na racionalizační trend v oblasti snižování mandatorních výdajů na výkon veřejné správy v kapitole 348 a s tím spojené snahy o zjednodušení, sjednocení a zefektivnění výkonu těchto agend.

Dalším důvodem pro předložení návrhu je odstranění některých chyb a nepřesností v oblasti výbušnin a nakládání s nimi, které se do zákona č. 61/1988 Sb. dostaly při jeho novele provedené zákonem č. 376/2007 Sb., a vytvoření podmínek pro lepší sledování výbušnin při jejich přepravě. Jiným důvodem je potřeba aplikace poznatků získaných při výkonu vrchního dozoru, zejména při šetření mimořádných událostí při ražbě tunelů.

2. Návrh variant řešení:

a) Nulová varianta (současný stav):

Nulová varianta by znamenala nesplnit usnesení vlády č. 881 z roku 2009 a vědomě ponechat v zákoně chyby a nepřesnosti, tudíž tato varianta se vůbec nepředpokládá.

b) Návrh řešení

Jedná se o novelu, zaměřenou především na problematiku kontroly podzemních objektů. Podstatně konkrétněji se upravuje ustanovení § 37 – definice druhů podzemních objektů, s čímž souvisí i úprava povinností provozovatele nebo vlastníka podzemního objektu. K vyšší bezpečnosti by měla přispět povinnost zajistit báňskou záchrannou službu, splnit ohlašovací povinnost a umožnit vstup a zajistit doprovod pro báňského inspektora do podzemního díla. Zpřesňuje se i rozsah identifikačních údajů a dokumentace, kterou musí vlastník dozorovým orgánům poskytovat.

Kromě podzemních objektů pak novela řeší některé další otázky, např. otázku odpovědnosti báňského projektanta, odpovědnost závodního, dílčí otázky z oboru výbušnin nebo problematiku zajištění báňské záchranné služby. Tyto změny zcela nesporně přispějí k vyšší úrovni bezpečnosti při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem.

Snížení počtu obvodních báňských úřadů pak naplňuje i snahy o snižování výdajů ve veřejné správě a reaguje na výsledky personálního auditu. V rámci tohoto opatření se naopak předpokládají pozitivní dopady nejen na sjednocený výkon vrchního dozoru, ale i na zjednodušení mechanismů řízení uvnitř státní báňské správy.

c) Dotčené subjekty

Dotčenými subjekty jsou v dané souvislosti zejména právnické i fyzické osoby, popř. i organizační složky státu (v případě kanalizace, metra, kolektorů atp.), v jejichž vlastnictví, popř. správě jsou podzemní objekty. Dále uvedený návrh dopadá na báňské projektanty, na organizace nakládající s výbušninami a na právnické osoby vykonávající hornickou činnost a činnost prováděnou hornickým způsobem.

d) Dopad na rovnost žen a mužů

Návrh se nedotýká otázek rovnosti žen a mužů.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů: - Identifikace nákladů a přínosů všech variant

S ohledem na respektování požadavku nezatěžovat podnikatelský sektor nad únosnou míru je zvolen způsob, který zabezpečuje výkon vrchního dozoru v podzemních objektech s minimální zátěží povinných subjektů.

Dopady na podnikatelský sektor pouze reflektují požadavky na přesnější specifikaci podzemních objektů, jejich evidenci, na zajištění báňské záchranné služby a na zajištění součinnosti při vstupu báňských inspektorů do podzemních objektů. Ve většině případů lze toto řešit v rámci stávajícího počtu zaměstnanců. Většina nově navrhovaných činností bezprostředně navazuje nebo doplňuje povinnosti založené již v roce 2007.

Otázka finančních dopadů navržené právní úpravy byla diskutována a nelze ji přesně v tuto chvíli odhadovat. V zásadě lze konstatovat, že nové povinnosti, zavedené pro zlepšení kvality udržování podzemních objektů, nebudou mít dopady na státní rozpočet.

Navržená právní úprava se bude týkat 108 dosud zjištěných, evidovaných a dnes již kontrolovaných subjektů. Po zpřesnění vymezení podzemních objektů a zavedení ohlašovací povinnosti lze předpokládat, že nastane situace, že budou do evidence doplněny podzemní objekty doposud nenahlášené. Odhadem může jít až o 100 objektů.

Pokud jde o administrativní zátěž podnikatelů, uvedený návrh, představuje sice mírné zvýšení administrativní, resp. technicko- organizační činnosti podnikatelů, nicméně toto je vyváжено zvýšením bezpečnosti stavu podzemních objektů a přijímaná opatření jsou tedy i v jejich zájmu.

Náklady vyvolá požadavek na nákup zařízení umožňujícího sledování přepravy výbušnin po pozemních komunikacích. Většina přepravečů však takovéto zařízení již běžně používá na základě vlastního rozhodnutí. Na základě konzultací s odbornou veřejností je možné očekávat v souvislosti s plněním informační a oznamovací povinnosti (§ 25f) vznik nákladů na pořízení příslušného technického zařízení pro jedno vozidlo cca 15 000,- Kč. Cena je odvislá od požadovaných služeb, které toto zařízení umožňuje sledovat. Z provedených konzultací vyplynulo, že potřebné technické zařízení již používá cca 50% dotčených organizací. V případě, že budeme uvažovat, že každá organizace provádějící tržací práce bude vlastnit jedno vozidlo pro přepravu výbušnin tak, se jedná o náklady úhrnem cca 300 000,- Kč na 20 podnikatelských subjektů, které při své činnosti provádí pravidelnou přepravu výbušnin. U organizací, které provozují autodopravu, jsou budoucí náklady na pořízení v převážné míře nulové, neboť tyto organizace již v dnešní době zařízení pro sledování mají zavedeno do používání a sledují minimálně cesty vozidla (vedou elektronickou knihu jízd). Ve většině případů, ale sledují i údaje o spotřebě vozidla, o jeho zastávkách, otevírání dveří apod.

Zavedením systému nepřetržitého sledování vozidel přepravujících výbušnin dojde i k snížení administrativní zátěže podnikatelů v následujícím období. Toto snížení se projeví v odbourání systému zasílání hlášení 5 dnů před přepravou výbušnin a v jeho následném sledování, kdy toto bude napříště probíhat automaticky.

Realizací předloženého návrhu nevzniknou nároky na stání rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Rovněž se nepředpokládá ani navýšení počtu státních zaměstnanců. Výkon vrchního dozoru bude prováděn v rámci stávajících personálních i rozpočtových kapacit státní báňské správy. Prostředky na výkon veřejné správy budou řešeny každoročně v rámci přípravy státního rozpočtu.

Realizace organizační změny ve struktuře státní báňské správy si nevyžádá žádné negativní dopady na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí, na administrativní zátěž podnikatelů, na životní prostředí ani na rovnost mužů a žen. Naopak lze v této souvislosti očekávat nezvyšování mandatorních výdajů kapitoly 348 státního rozpočtu a zkvalitnění řídicích mechanismů uvnitř státní báňské správy v rámci výkonu jejího vrchního dozoru.

- Konzultace

V rámci příprav návrhu zákona byla problematika navrženého zákona konzultována v rámci odborných útvarů Českého báňského úřadu a vychází z poznatků jednotlivých obvodních i ústředních báňských inspektorů při provádění jejich inspekční činnosti, resp. ze zkušeností obvodních báňských úřadů i zaměstnanců báňských záchranných stanic. Byly využity připomínky a poznatky vlastníků, popř. provozovatelů podzemních objektů. V oblasti přepravy výbušnin byly související otázky konzultovány s Policejním prezidiem Policie České republiky.

Možné náklady na zavedení systému nepřetržitého sledování vozidel přepravujících výbušnin, byly konzultovány se zástupci 20-ti organizací. Mimo jiné s STV TRANS a.s., SD – vrtné a trhací práce a.s., Austin Powder Service CZ s.r.o., Austin Detonator s.r.o.

4. Návrh řešení

- Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Nejvhodnějším řešením je příprava novely zákona č. 61/1988 Sb., tak, jak je předkládána. Nulovou variantu nelze zvolit, mj. i s ohledem na skutečnost, že návrh je naplněním usnesení vlády č. 881 z roku 2009.

- Implementace a vynucování

Rozhodující role připadne v rámci výkonu vrchního dozoru orgánům státní báňské správy. První revize efektivnosti nové právní úpravy se předpokládá v polovině roku 2013. Vynucování se – s ohledem na dosavadní zkušenosti – předpokládá ve všech odůvodněných případech.

- Přezkum účinnosti

Bude prováděn průběžně.

B/ Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navržená právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Vychází ze zásad uvedených v Ústavě České republiky a v Listině základních práv a svobod, zejména ze zásady zákonnosti uvedené v čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 4 Listiny (ukládání povinností jen na základě zákona) a ze zásady zákonného výkonu veřejné moci uvedené v čl. 2 Listiny.

Účel těchto ustanovení je v navrženém zákoně naplněn jak v obecných požadavcích zákonné úpravy, tak v rámci novelizovaných ustanovení.

C/ Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami a s právem Evropské unie (včetně judikatury ESD)

Návrh novely není v rozporu s mezinárodními smlouvami, ani právem ES/EU. Předmětem novelizace není zavádění komunitárního práva do právního řádu České republiky.

II. Zvláštní část

K bodu 1. (§ 1 odst. 2)

Změnou uvedeného ustanovení dochází na základě praktických zkušeností ke zpřesnění textu, který byl zaveden do zákona č. 61/1988 Sb. na základě zákona č. 376/2007 Sb. Stávající znění § 1 odst. 2 nepokrývalo ty výbušniny, které přecházejí do civilního sektoru z držení jiných ozbrojených sil než ozbrojených sil České republiky, což snižovalo účinnost výkonu vrchního dozoru a komplikovalo nakládání s výbušninami, pokud se nacházely na území České republiky. Navržená úprava se pozitivně projeví i ve zvýšení bezpečnosti při nakládání s výbušninami.

K bodu 2. (§ 5b)

Nutnost blíže specifikovat odpovědnost tzv. báňského projektanta si vyžádala praxe. Projektování je integrální součástí hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem. Proto se zpřísňují požadavky na kvalifikaci osob, které mohou projektovat díla v podzemí při zajišťování jejich stability, při zpřístupňování jeskyní a při pracích na jejich udržování; stejně tak, pokud jde o zpřístupňování starých důlních děl nebo trvale opuštěných důlních děl a podzemní práce spočívající v hloubení jam a studní, ražení štol a tunelů a vytváření podzemních prostorů. Dosavadní právní úprava ale nesespecifikovala odpovědnost báňského projektanta za projekt, takže jeho odpovědnost vyplývala z obecné právní úpravy, zejména ze stavebního zákona. Dle posledních poznatků (mj. i v důsledku propadů některých tunelů) je dnešní právní úprava nedostatečná, protože nevystihuje specifikum báňské projekční činnosti, a je nezbytné ji doplnit. Zakládá se odpovědnost báňského projektanta (jako osoby kvalifikované v oblasti báňské technologie) za kvalitu projektu a za jeho realizovatelnost v praxi při zajištění všech požadavků na bezpečnost.

K bodu 3. (§ 6 odst. 1)

Striktně stanovená povinnost organizaci k zajišťování kontroly nad dodržováním horních předpisů a dalších předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se plně osvědčila, stejně tak jako ustavení závodního dolu resp. lomu. Doplnit toto ustanovení o odkaz na celá ustanovení § 2 a § 3 (druhy hornické činnosti a druhy činnosti prováděné hornickým způsobem) bylo nutné, protože u všech typů těchto činností existují výlučná specifika, která vyplývají z horních předpisů; organizaci se ukládá – v zájmu zajištění

bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu - aby vedle dosavadní povinnosti ustanovit závodního dolu a závodního lomu byla pro některé další činnosti v zákoně uvedené povinná ustanovit závodního. Odpovědnost závodních za bezpečné provádění hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem zůstává nezměněna, stejně jako skutečnost, že při zajišťování těchto činností nesmí mít závodní nadřízeného pracovníka. Tento požadavek je s ohledem na rizikovost báňských činností nezbytný.

K bodu 4. (§ 6 odst. 5)

Uvedené ustanovení souvisí s novelizací § 7 odst. 4 a zakotvuje dvě základní povinnosti organizace při činnosti prováděné hornickým způsobem při ražbě v podzemí ve vazbě na povinnost zajistit báňskou záchrannou službu. V takovém případě musí být ustanoven pracovník pro řízení likvidace závažných provozních nehod (havárií) a musí být vypracován plán zdolávání takových nehod (havárií). Dlouholeté zkušenosti ukazují, že určení osoby způsobilé a schopné včas a rozhodně reagovat v případě havárie vede k efektivnějším zásahům při zdolávání havárie a často i k záchraně lidských životů. Proto se tato povinnost rozšiřuje i na některé další případy.

K bodu 5. (§ 7 odst. 4)

Novelizuje se § 7 odst. 4 tak, že nově zakotvuje povinnost zajistit báňskou záchrannou službu i pro organizace, které vykonávají činnost prováděnou hornickým způsobem ražením v podzemí. Ražení děl v podzemí je značně riziková činnost, při které, pokud dojde k havárii, nelze spoléhat jen na obecnou zdravotní záchrannou službu nebo vyprošťovací možnosti hasičských záchranných sborů. Specifika výkonu činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí jsou v řadě případů plně srovnatelná s výkonem hornické činnosti v podzemí, takže je nezbytné pro bezpečnost a případnou záchranu osob a bezodkladné odstranění nebezpečných stavů, které ohrožují nebo by mohly ohrozit provoz organizace, její majetek nebo právem chráněný zájem, zakotvit povinnost, aby tyto organizace měly zajištěnu báňskou záchrannou službu jako službu specializovanou, která disponuje prostředky a vybavením pro úspěšné zdolávání všech předvídatelných závažných provozních nehod (havárií) a zejména pak zvláště vyškolenými specialisty, kteří procházejí pravidelným výcvikem. Efektivnost zásahu v případě provozních nehod (havárií) zvyšuje skutečnost, že organizace mají pro tyto případy zpracovány plány likvidace havárií včetně určení osob, které řízení prací v těchto případech zajišťují.

K bodu 6. /§ 21 odst. 1 písm. f) a g)/

Zpřesňují se definice dvou základních způsobů nakládání s výbušninami, tedy „nabývání“ a „předávání“ tak, aby lépe korespondovala s komunitární legislativou (směrnice Rady 93/15/EHS ze dne 5. dubna 1993 o harmonizaci předpisů týkajících se uvádění na trh a dozoru nad výbušninami pro civilní použití).

K bodu 7. (§ 22 odst. 8)

Vložením věty na konec § 22 odst. 8 se reguluje používání vyhrazených technických zařízení při nakládání s výbušninami. Používání vyhrazených technických zařízení v oblasti výbušnin dosud nebylo jednoznačně upraveno, což – zejména při výrobě výbušnin – činilo velké problémy z hlediska bezpečného provozování těchto vyhrazených technických zařízení i z hlediska výkonu vrchního dozoru. Zavedením věty na konec § 22 odst. 8 dojde k posílení právní jistoty dozorovaných organizací i orgánů státní správy.

K bodu 8. (§ 25 odst. 2)

Navržený text je opravou nepřesnosti zavedené zákonem č. 376/2007 Sb. S ohledem na definici „nabývání výbušnin“ uvedenou v § 21 odst. 1 písm. f) zákona č. 61/1988 Sb. a na obsah § 25 odst. 2 cit. zákona je třeba text poslední věty upravit tak, aby se jednalo o „opakované nabývání“.

K bodu 9. /§ 25b písmena a) a b)/

Navržené znění zpřesňuje stávající text a odstraňuje terminologické nepřesnosti vyvolané zákonem č. 376/2007 Sb.

K bodu 10. (§ 25f)

Důvodem zde navržené změny je oprava nepřesností zavedených zákonem č. 376/2007 Sb. Navržený text byl připraven na základě návrhu Ministerstva vnitra ve spolupráci s Policejním prezídiem ČR tak, aby odpovídal potřebám Policie České republiky při výkonu dozoru nad přepravou výbušnin jakožto vysoce nebezpečných komodit. Novela vychází z potřeby nepřetržitého monitorování přepravovaných nebezpečných komodit a tudíž ztížení možnosti případného zneužití těchto komodit k možným teroristickým účelům. Taktéž je touto úpravou zjednodušen systém hlášení přepravy výbušnin, po kterém volala odborná veřejnost zabývající se přepravou a používáním výbušnin. Budou tak vytvořeny předpoklady pro operativní řízení přepravy výbušnin a pro řešení nahodilých situací.

V konečné fázi dojde i ke snížení administrativní zátěže tím, že hlášení bude zasíláno organizací na stanoveném tiskopise (elektronicky nebo dohodnutým způsobem) přímo na Policejní prezídium, nikoliv jako doposud cestou prostředníka - Českého báňského úřadu.

K bodu 11. (§ 25h odst. 3)

Navržené znění § 25h odst. 3 bylo rovněž vypracováno ve spolupráci s Policií České republiky tak, aby byl zajištěn dozor nad pohyby výbušnin na území České republiky, popř. přes území České republiky.

K bodu 12. (§ 36b odst. 1)

Navržený text znamená zpřesnění stávající úpravy. V současné době spadá do působnosti obvodních báňských úřadů evidence organizací a povolení k nabývání výbušnin na území ČR, nikoliv jejich předávání v rámci EU, které je v gesci Českého báňského úřadu.

K bodu 13. (§ 36d)

Doplňují se požadavky na zacházení s pyrotechnickými výrobky, včetně ohlašování ohňostrojů a zmocnění pro vydání vyhlášky o pyrotechnických výrobcích, které bylo ze zákona č. 61/1988 Sb. vypuštěno zákonem č. 376/2007 Sb., aniž by však za ně byla vytvořena odpovídající náhrada; již vydaná vyhláška č. 174/1992 Sb. se tak ocitla v právním vakuu. Tím došlo ke ztížení vrchního dozoru a kontroly vykonávaných různými orgány státní správy, mj. obvodními báňskými úřady nebo orgány České obchodní inspekce.

K bodu 14. (§ 37)

V tomto ustanovení jsou podstatně konkrétněji specifikovány druhy podzemních objektů, které jsou předmětem vrchního dozoru prováděného orgány státní báňské správy. I zde byly vyhodnoceny zkušenosti získané při výkonu vrchního dozoru a dosud provedených kontrolách podzemních objektů. Jednoznačně je to vlastník podzemního objektu, na koho dopadají povinnosti stanovené zákonem. Zákon současně umožňuje, aby vlastník mohl písemně některé povinnosti převést na subjekt, který podzemní objekt provozuje.

Přesněji se vymezují rovněž povinnosti pro vlastníka (resp. pro provozovatele) podzemního objektu zpracovávat plán zdolávání závažných provozních nehod, ohlašovací povinnost, povinnost součinnosti atd. Vymezuje se zároveň přesněji, co se rozumí bezpečným stavem podzemních objektů, a zároveň se konstatuje, že tento zákon se nevztahuje na stavby podléhající technickobezpečnostnímu dozoru podle vodoprávních předpisů, ani na dálniční, silniční a železniční tunely. S celkovým zpřesněním se také doplňují zmocňovací ustanovení tak, aby byla přizpůsobena nově zakotvovaným zákonným povinnostem. Úpravou ustanovení § 37 se vytváří předpoklad pro zvýšení bezpečnosti podzemních objektů.

K bodům 15., 16. a 29. /§ 38 odst. 1 písm. b), § 38 odst. 2 a příloha k zákonu č. 61/1988 Sb./

Navržená organizační změna směřuje k racionalizaci výkonu státní správy v oblasti vrchního dozoru nad prováděním hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem, nad výbušninami a nad podzemními objekty. Navržené znění umožňuje Českému báňskému úřadu také operativně přiblížit sídla báňských úřadů průmyslovým oblastem nebo

krajským centrům. Tím pozbyla smyslu i příloha k zákonu č. 61/1988 Sb. Dochází ke snížení počtu obvodních báňských úřadů (fakticky zaniká dnešní Obvodní báňský úřad v Příbrami), což by se mělo pozitivně projevit na státním rozpočtu.

Návrh také účinněji než stávající právní úprava odpovídá rozložení ložisek některých vyhrazených nerostů na území České republiky. Z tohoto důvodu dochází k vytvoření obvodního báňského úřadu s působností pro kraj Liberecký a kraj Vysočinu. V obou těchto územních celcích se nacházejí v budoucnu využitelná ložiska uranu a návrh tak do určité míry navazuje na původní věcnou působnost (a odborné zaměření zaměstnanců) Obvodního báňského úřadu v Liberci. Toto řešení také zaručuje vysokou odbornou úroveň dozoru nad dobýváním uranových rud a bylo zvoleno i s vědomím toho, že kraje Liberecký a Vysočina spolu nesousedí.

K bodu 17. (§ 39 odst. 4)

V tomto ustanovení je přesněji specifikován proces vstupu dozorových orgánů do podzemních objektů a součinnost subjektu, který je provozovatelem nebo vlastníkem těchto objektů.

K bodům 18. a 19. (§ 40 odst. 2 a 5)

V souladu s definicí předávání a nabývání výbušnin se upravuje ustanovení o kompetencích Českého báňského úřadu. Doplnění ustanovení o povinnost vedení souhrnné evidence podzemních objektů si vyžádaly závěry vyplývající z projednání Zprávy o stavu podzemních objektů. Toto doplnění je bezprostřední reakcí na vyhodnocení zkušeností a závěrů z inspekcí a povede nejen ke zlepšení informovanosti, ale i k prohloubení kontrolních nástrojů, a ve svém důsledku i ke zjednodušení dozorové činnosti; stejný závěr pak platí i pro doplnění dalších evidencí. Uvedené ustanovení je koncipováno tak, že Český báňský úřad vede evidenci souhrnnou pro všechny v ustanovení zmiňované typy objektů; obvodní báňské úřady vedou své evidence /srov. např. § 41 odst. 1 písm. l) zákona č. 61/1988 Sb./ pouze jako evidence dílčí pro obvod své působnosti. Ustanovení zároveň vylučuje vznik duplicit s jinými evidencemi.

K bodům 20. – 28. (§ 44, § 44a)

Dochází ke zpřesnění právní úpravy správních deliktů tak, aby odpovídala navržené právní regulaci a umožňovala účinný výkon vrchního dozoru nad hornickou činností, činností prováděnou hornickým způsobem, podzemními objekty a výbušninami. Současně dochází i k nápravě situace vzniklé přijetím zákona č. 376/2007 Sb., kdy nebylo možné za některá porušení zákona sankce ukládat.

K čl. II (Účinnost)

Účinnost se stanovuje tak, aby byl dán dotčeným subjektům dostatečný časový prostor k seznámení se s novou právní úpravou, a aby byla dána těmto subjektům možnost účinně naplnit požadavky návrhem zavedené.

V Praze dne 15. září 2010

předseda vlády

ministr průmyslu a obchodu